

Šemsudin Mehmedović

Broj: 01-174/23
Sarajevo: 3.7.2023.godine

PREDSTAVNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE

n/r predsjedavajućeg

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

PRIMLJENO. 03-07-2023			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-1431/23			

U skladu s članom 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 53/22) upućujem

ZASTUPNIČKU INICIJATIVU

Kojom se traži od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine da pokrene postupak izgradnje muzeja stradanja Bošnjaka „Heliodrom“ u zgradi sadašnje kasarne Oružanih snaga Bosne i Hercegovine „Stanislav Baja Kraljević“.

Obrazloženje

„Heliodrom“, nekadašnji vojni kompleks JNA u južnom dijelu Mostara, bio u zatočenički centar za Muslimane, odnosno Bošnjake, od septembra 1992. do aprila 1994. godine, kako je 15. aprila 2013. godine zaključio Haški tribunal u presudi predmeta „Prlić i ostali“ (IT-04-74-T; dostupno na: <https://www.icty.org/bcs/case/prlic>).

„Heliodrom“ je, prema istoj presudi, bio dio čitave mreže zatočeničkih centara koju je osnovao HVO i u zatočeništvu držao hiljade osoba Bošnjačke nacionalnosti, ne razlikujući civile od vojnika. Zatočenici na „Heliodromu“ su brutalno mučeni, podvrgavani zlostavljanju i izuzetno teškim patnjama, a posebno teški uvjeti vladali su u samicama na Heliodromu. Osim toga, prisiljavani su da obavljaju opasne radove na liniji fronta i korišteni kao živi štit, pri čemu je jedan broj zatočenika ranjen ili poginuo u razmjeni vatre. (...)

Haški Tribunal je u presudi „Prlić i ostali“ utvrdio da je sukob između HVO-a i Armije Republike Bosne i Hercegovine (ABiH) u periodu od 18. novembra 1991. do aprila 1994. bio „međunarodni sukob“ i da se iz „dokaza vidi da su se snage hrvatske vojske borile zajedno sa pripadnicima HVO-a protiv ABiH, a da je Republika Hrvatska vršila opštu kontrolu nad oružanim snagama i civilnim vlastima najprije Hrvatske Zajednice, a potom Hrvatske Republike Herceg-Bosne“.

A 30 godina poslije „međunarodnog sukoba“ mediji su objavili da se u zgradi „Heliodroma“, na mjestu logora i stradanja Bošnjaka, iz Budžeta Republike Hrvatske sufinansira izgradnja Muzeja HVO-a. Uz to se cinično obrazlože da se „radovi na rekonstrukciji zgrade, podignute za vrijeme Prvoga svjetskog rata, obavljaju u zakonski definiranim okvirima za zgrade kulturne baštine“ te da će muzej „kroz kulturni turizam ponuditi vrijedne povijesne izložke usmjerene na obogaćivanje identiteta i pomoći da se evociraju uspomene na dane ponosa i slave“.

Nevjerovatno je i to da je planirano da se za ovu namjenu dio novca osigura iz Budžeta Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine.

Sve zajedno je neviđeni nastavak ponižavanja žrtava, uz višedecenijsko onemogućavanje postavljanja tabli na mjestima na kojima su 1990-tih godina bili logori za Bošnjake (u Dretelju, Gabeli, Ljubuškom, Heliodromu, logoru „Vojno”, Koštanoj bolnici u Stocu itd.).

Zastupnik Safet Kešo i ja smo postavili zastupničko pitanje Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine i tražili zvanične podatke i detalje vezano za izgradnju Muzeja HVO-a na mjestu nekadašnjeg logora za Bošnjake „Heliodrom”. Ministarstvo je u odgovoru od 13.6.2023. potvrdilo navode objavljene u medijima u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj i navelo da “neće poništiti raniju odluku i zaustaviti finansiranje izgradnje muzeja 1. pješadijskog (gardijskog) puka Oružanih snaga Bosne i Hercegovine”.

S obzirom na navedeno, predlažem Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da usvoji inicijativu kojom se od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine traži da pokrene postupak izgradnje muzeja stradanja Bošnjaka „Heliodrom” u zgradi sadašnje kasarne Oružanih snaga Bosne i Hercegovine „Stanislav Baja Kraljević”, kako bi se bar djelimično ublažila civilizacijska sramota daljnjeg ponižavanja žrtava, nepoštivanje pravomoćnih presuda Međunarodnog suda u Haagu te zlonamjerno i uporno iskrivljivanje historije.

S poštovanjem,

ZASTUPNIK PS BiH
Šemsudin Mehmedović

